

Naloga »Spremljanje učinkovitosti ukrepov in popis izbranih kulturnih spomenikov za netopirje na območju Natura 2000 Goričko« v okviru projekta »Vzdrževanje kmetijske krajine za ptice in metulje na Goričkem (Gorička krajina)«, ki ga sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Poročilo o pregledu možnih zatočišč navadnega in dolgokrilega netopirja

Miklavž na Dravskem polju

julij 2018

Naloga »Spremljanje učinkovitosti ukrepov in popis izbranih kulturnih spomenikov za netopirje na območju Natura 2000 Goričko« v okviru projekta »Vzdrževanje kmetijske krajine za ptice in metulje na Goriškem (Gorička krajina)«, ki ga sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Poročilo o pregledu možnih zatočišč navadnega in dolgokrilega netopirja

Izvajalec:

**Center za kartografijo favne in flore
Antoličičeva 1
SI-2204 Miklavž na Dravskem polju**

Vodja projekta:

Primož Presetnik, univ. dipl. biol.

Naročnik:

**Javni zavod Krajinski park Goričko
Grad 191
SI-9264 Grad**

Št. pogodbe:

3.23-EN6/2018-LG

Datum:

9. 7. 2018

Center za kartografijo favne in flore

Direktor

Marijan Govedič, univ. dipl. biol.

SEZNAM DELOVNE SKUPINE

Center za kartografijo favne in flore
Antoličičeva 1, SI-2204 Miklavž na Dravskem polju

Primož Presetnik, univ. dipl. biol.

ZAHVALA

Hvala vsem skrbnikom, ki so mi omogočili pregled stavb in predvsem Larisi Gregur z Javnega zavoda Krajski park Goričko za nudenje vse živobarvne podpore.

PRIPOROČEN NAČIN CITIRANJA

Presetnik, P., 2018. *Poročilo o pregledu možnih zatočišč navadnega in dolgokrilega netopirja*. Naloga »Spremljanje učinkovitosti ukrepov in popis izbranih kulturnih spomenikov za netopirje na območju Natura 2000 Goričko«. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 36 str., digitalne priloge. [Naročnik: Javni zavod Krajski park Goričko, Grad].

Sestavni del poročila je CD s poročilom v in pdf obliki in slojem pregledanih mest v shp obliki.

KAZALO

KAZALO SLIK	4
KAZALO TABEL	4
1. UVOD	5
2. SKUPNI REZULTATI POPISA.....	6
3. REZULTATI PREGLEDOV POSAMEZNIH STAVB	8
3.1 Opuščena stavba Kramarovci 1.....	8
3.2 Serdica - Domačija Buček.....	9
3.3 Sotina - Dajčev mlin	10
3.4 Gornji Slaveči - Frčkov mlin	11
3.5 Dolnji Slaveči - Mlin Dolnji Slaveči 1	12
3.6 Vadarci kapela	13
3.7 Grad - Upravno poslopje gradu.....	14
3.8 Vidonci - Faričeva kapelica	15
3.9 Neradnovci - Mlin na domačiji Neradnovci 30.....	16
3.10 Stara opuščena karavla, Čepinci 90	17
3.11 Župnišče Markovci, Markovci 95.....	18
3.12 Gornji Petrovci - Cerkev sv. Trojice.....	20
3.13 Adrijanci - šola	22
3.14 Dolenci - Domačija Vajdenovi	23
3.15 Krplivnik - Domačija Škerlakovi	24
3.16 Hodoš - Domačija Pinterovi	25
3.17 Domanjševci - Čahukov mlin.....	26
3.18 Domanjševci - Pokopališka cerkev sv. Martina	27
3.19 Domanjševci - Jankočina hiša	28
3.20 Domačija Domanjševci 70	29
3.21 Domanjševci - Mlin Domanjševci 70	30
3.22 Domanjševci - Domačija Balerovi	31
3.23 Kapela, Fokovci	32
3.24 Selo na Goričkem - Cerkev sv. Nikolaja.....	34

4. VIRI IN LITERATURA.....	35
5. PRILOGE.....	36
Priloga 1: Sloj pregledanih mest	36

KAZALO SLIK

Slika 1: Prisotnost netopirjev v pregledanih stavbah na območju Natura 2000 Goričko v juniju 2018.....	7
Slika 2: Podrobnosti zatočišča navadnega netopirja (<i>Myotis myotis</i>) v Župnišču Markovci (foto: Primož Presetnik).	19
Slika 3: Podrobnosti zatočišča navadnega netopirja (<i>Myotis myotis</i>) v cerkvi sv. Trojice v Gornjih Petrovcih (foto: Primož Presetnik).	21
Slika 4: Podrobnosti zatočišča navadnega netopirja (<i>Myotis myotis</i>) v kapeli v Fokovcih (foto: Primož Presetnik).	33

KAZALO TABEL

Tabela 1: Pregledana možna zatočišča netopirjev na območju Natura 2000 Goričko v juniju 2018.	7
--	---

1. UVOD

V Krajinskem parku Goričko oz. v območju Natura 2000 Goričko je bilo v preteklosti (1999–2015) za netopirje pregledanih več kot 30 cerkev, gradov in opuščenih stavb (Presetnik in sod. 2009, Presetnik 2015). Ob teh pregledih se je izkazalo, da so nekatere od teh stavb velikega pomena za nekatere vrste netopirjev, saj so bila v njih opažena tudi kotešča nekaterih zelo ogroženih vrst. Projektna naloga je zato v povezavi z ohranjanjem navadnega (*Myotis myotis*) in dolgokrilega netopirja (*Miniopterus schreibersii*) predvidela pregled 20 stavb na Goričkem z upanjem najdb novih pomembnih zatočišč omenjenih vrst, na katerih se lahko kasneje po potrebi izvede tudi manjša ohranitvena dela. Leta 2017 je bilo neodvisno od tega projekta pregledanih še nekaj manj kot 10 doslej nepregledanih cerkva (Pavlovič 2017), tako da so na območju ostale nepreverjene le posamične stavbe tega tipa. Zato smo skupaj z delavci Javnega zavoda Krajinskega parka Goričko pred začetkom izvajanja terena sklenili, da bomo popise usmerili na večje stavbe kulturne dediščine (npr. mlini) ter na nekatere izbrane domačije oz. glede na priložnosti tudi zapuščene stare hiše.

2. SKUPNI REZULTATI POPISA

V juniju 2018 sem na območju Natura 2000 Goričko znotraj Krajinskega parka Goričko pregledal 24 stavb (slika 1, tabela 1), od katerih je bilo 7 cerkev, kapelic oz. grajskih pristav, 6 mlinov, 1 stara osnovna šola, 8 domačij in še 2 opuščeni stavbi. Netopirje oz. sledi njihove prisotnosti (npr. gvano, kosti) sem našel v 8 stavbah.

Netopirji so bili prisotni kar v petih cerkvah oz. grajski pristavi, kar potrjuje pomembnost tega tipa stavb za zatočišča netopirjev. Presenetljivo je, da v nobenem od pregledanih mlinov nisem našel sledi netopirjev. To gre morda pripisati svetlim in prepisnim prostorom, v nekaterih primerih pa tudi obnovi, s katero so zatesnili vse špranje, preko katerih bi imeli netopirji lahko dostop v stavbe. Sledi netopirjev sem našel v treh od osmih domačij, kar pomeni, da so tudi zasebne hiše lahko pomembna zatočišča netopirjev.

Ob popisu sem petkrat (tabela 1) našel sledi oz. videl žive živali navadnih ali ostrouhih netopirjev (*Myotis myotis blythii oxygnathus*). Te zaradi odsotnosti ostrouhih netopirjev v SV Sloveniji in bližnji Avstriji (najdišča na Madžarskem po moji oceni niso zanesljiva ali vsaj niso recentna) v naslednjih poglavjih navajam kot navadne netopirje. Vedno sem našel le sledi prisotnosti posameznih netopirjev.

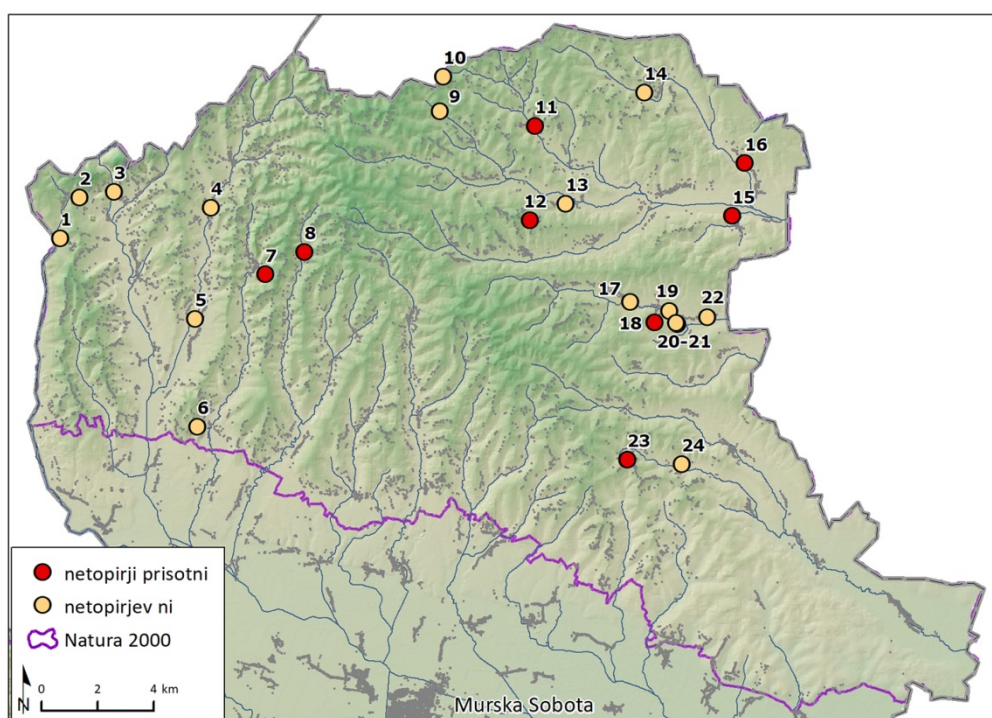
Na dveh najdiščih (tabela 1) sem na podlagi gvana ocenil, da gre za zatočišča uhatih netopirjev (*Plecotus* sp.) v enem pa sem našel kosti mladiča sivega uhatega netopirja (*Pl. austriacus*). Slednji skupaj z ostalimi najdbami v stavbnih zatočiščih na Goričkem nakazuje, da je tudi v prvih dveh primerih verjetno šlo za sive uhate netopirje. Količina njihovega gvana vsaj za domačijo Škerlakovi (Krpilivnik) kaže, da se tam verjetno zadržuje več živali, kar verjetno pomeni prisotnost rodniške skupine.

V štirih primerih svetujem majhne ukrepe, ki so namenjeni predvsem zmanjšanju onesnaževanja delov stavb z netopirskim gvanom in s tem povečanjem sprejemljivosti sobivanja netopirjev in ljudi v stavbi.

Žal nam ni uspelo najti novih pomembnejših zatočišč navadnega ali dolgokrilega netopirja, kar pa daje toliko večji pomen ohranjanju obstoječih zatočišč.

Kot usmeritve za nadaljnje delo priporočam, podobno kot sem že v preteklosti Presetnik 2015):

- Preveriti vse stavbe, v katerih so bili zabeleženi netopirji in oceniti njihov ohranitveni status.
- Popisati ostala zatočišča netopirjev s pomočjo prebivalcev parka.

Slika 1: Prisotnost netopirjev v pregledanih stavbah na območju Natura 2000 Goričko v juniju 2018.

Tabela 1: Pregledana možna zatočišča netopirjev na območju Natura 2000 Goričko v juniju 2018.

Zap. št.	Mesto pregleda	Netopirji prisotni	Priporočeni ukrepi
1	Opuščena stavba Kramarovci 1	-	-
2	Serdica - Domačija Buček	-	-
3	Sotina - Dajčev mlin	-	-
4	Gornji Slaveči - Frčkov mlin	-	-
5	Dolnji Slaveči - Mlin Dolnji Slaveči 1	-	-
6	Vadarci kapela	-	-
7	Grad - Upravno poslopje gradu	da (<i>M. myotis</i>)	ne
8	Vidonci - Faričeva kapelica	da (<i>M. myotis</i>)	da
9	Neradnovci - Mlin na domačiji Neradnovci 30	-	-
10	Stara opuščena karavla, Čepinci 90	-	-
11	Župnišče Markovci, Markovci 95	da (<i>M. myotis</i>)	da
12	Gornji Petrovci - Cerkev sv. Trojice	da (<i>M. myotis, Plecotus austriacus</i>)	da
13	Adrijanci - šola	-	-
14	Dolenci - Domačija Vajdenovi	-	-
15	Krplivnik - Domačija Škerlakovi	da (<i>Plecotus sp.</i>)	ne
16	Hodoš - Domačija Pinterovi	da (<i>Plecotus sp.</i>)	ne
17	Domanjševci - Čahukov mlin	-	-
18	Domanjševci - Pokopališka cerkev sv. Martina	da (<i>M. myotis</i>)	ne
19	Domanjševci - Jankočina hiša	-	-
20	Domačija Domanjševci 70	-	-
21	Domanjševci - Mlin Domanjševci 70	-	-
22	Domanjševci - Domačija Balerovi	-	-
23	Kapela, Fokovci	da (<i>M. myotis</i>)	da
24	Selo na Goričkem - Cerkev sv. Nikolaja	?	-

3. REZULTATI PREGLEDOV POSAMEZNIH STAVB

3.1 Opuščena stavba Kramarovci 1

Opuščena stavba Kramarovci 1	EŠD: ni	
 <p>foto: Primož Presetnik, 27. 6. 2018</p>	Netopirji prisotni	žive živali gvano <u>ne</u>
	Pomembnost	velika srednja majhna <u>nobena</u>
	Priporočeni ukrepi	večja dela manjša dela <u>ni priporočil</u>

Opažene vrste

/

Priporočeni varstveni ukrepi

/

Dodatne opombe

/

3.2 Serdica - Domačija Buček

Serdica - Domačija Buček	EŠD: 26036	
 <p data-bbox="397 1066 815 1099">foto: Primož Presetnik, 27. 6. 2018</p>	Netopirji prisotni	žive živali gvano <u>ne</u>
	Pomembnost	velika srednja majhna <u>nobena</u>
	Priporočeni ukrepi	večja dela manjša dela <u>ni priporočil</u>

Opažene vrste

Samo iztrebki kune.

Priporočeni varstveni ukrepi

/

Dodatne opombe

Netopirjev na podstrehi še niso videli.

3.3 Sotina - Dajčev mlin

Sotina - Dajčev mlin	EŠD: 6868	
 <p data-bbox="325 1070 738 1099">foto: Primož Presetnik, 27. 6. 2018</p>	Netopirji prisotni	žive živali <u>gvano</u> ne
	Pomembnost	velika srednja <u>majhna</u> nobena
	Priporočeni ukrepi	večja dela manjša dela <u>ni priporočil</u>

Opažene vrste

Posamezni netopirski iztrebki srednje velikosti ob stopnišču v drugem nadstropju. Velikost iztrebkov ustreza uhatim netopirjem (*Plecotus* sp.). Sicer mnogo iztrebkov miši in kun.

Priporočeni varstveni ukrepi

/

Dodatne opombe

/

3.4 Gornji Slaveči - Frčkov mlin

Gornji Slaveči - Frčkov mlin	EŠD: 6871	
 <p data-bbox="395 1066 815 1099">foto: Primož Prešetnik, 27. 6. 2018</p>	Netopirji prisotni	žive živali gvano <u>ne</u>
	Pomembnost	velika srednja majhna <u>nobena</u>
	Priporočeni ukrepi	večja dela manjša dela <u>ni priporočil</u>

Opažene vrste

Mnogo iztrebkov miši in kun.

Priporočeni varstveni ukrepi

/

Dodatne opombe

/

3.5 Dolnji Slaveči - Mlin Dolnji Slaveči 1

Dolnji Slaveči - Mlin Dolnji Slaveči 1	EŠD: 6870	
 <p data-bbox="323 1068 738 1099">foto: Primož Presetnik, 27. 6. 2018</p>	Netopirji prisotni	žive živali gvano <u>ne</u>
	Pomembnost	velika srednja majhna <u>nobena</u>
	Priporočeni ukrepi	večja dela manjša dela <u>ni priporočil</u>

Opažene vrste

Iztrebki miši in kun.

Priporočeni varstveni ukrepi

/

Dodatne opombe

Včasih vidijo miši in ptiče.

3.6 Vadarci kapela

Vadarci kapela	EŠD: ni	
 <p data-bbox="395 1064 815 1097">foto: Primož Prešetnik, 28. 6. 2018</p>	Netopirji prisotni	žive živali gvano <u>ne</u>
	Pomembnost	velika srednja majhna <u>nobena</u>
	Priporočeni ukrepi	večja dela manjša dela <u>ni priporočil</u>

Opažene vrste

Posamezni stari kunji iztrebki.

Priporočeni varstveni ukrepi

/

Dodatne opombe

Enkrat so v zvoniku našli mrtvo kuno.

3.7 Grad - Upravno poslopje gradu

Grad - Upravno poslopje gradu	EŠD: 24697	
 <p data-bbox="323 1068 737 1099">foto: Primož Presetnik, 27. 6. 2018</p>	Netopirji prisotni	žive živali <u>gvano</u> ne
	Pomembnost	velika srednja <u>majhna</u> nobena
	Priporočeni ukrepi	večja dela manjša dela <u>ni priporočil</u>

Opažene vrste

V kotu stopnišča sem našel nekaj velikih netopirskih iztrebkov, ki ustrezajo navadnim netopirjem (*Myotis myotis*). Glede na količino gvana in temne lise na steni, kjer netopirji visijo, gre verjetno za dokaj stalno visišče posamezne živali.

Priporočeni varstveni ukrepi

/

Dodatne opombe

Pregledal sem le manjši del stavbe, ker je podstreha v zelo slabem stanju (tla so se na mnogih delih vdrla). Zato je možno, da podstreho uporablja več netopirjev. Streho nameravajo obnoviti v kratkem (še letos).

3.8 Vidonci - Faričeva kapelica

Vidonci - Faričeva kapelica	EŠD: 21118	
 <p data-bbox="400 1066 815 1099">foto: Primož Presetnik, 27. 6. 2018</p>	Netopirji prisotni	<u>žive živali</u> gvano ne
	Pomembnost	velika <u>srednja</u> majhna nobena
	Priporočeni ukrepi	večja dela <u>manjša dela</u> ni priporočil

Opažene vrste

Eden navadni netopir (*Myotis myotis*) v konici strehe zvonika. Glede na količino gvana, je to tradicionalno zatočišče ene živali. Glede na ostale najdbe v podobnem habitatu, gre verjetno za samca. V zatočišče verjetno netopir dostopa preko rež med letvicami polken.

Priporočeni varstveni ukrepi

Nič neposrednega za netopirje, morda v povezavi z ostalimi ukrepi. Beri naslednji odstavek.

Dodatne opombe

V tem letu je žolna ali detel izkljuval luknjo na zadnji strani strehe zvonika. Zato bodo gotovo nujna določena vzdrževalna dela. Ob tem je treba paziti, da ostanejo sedanje preletne odprtine odprte (npr. se ne namesti novih polken z ožjimi režami). V kolikor se bo streho popravljajo od znotraj, pa se lahko ob tem tudi počisti gvano. Priporočam odstranitev z močnim (industrijskim) sesalnikom.

3.9 Neradnovci - Mlin na domačiji Neradnovci 30

Neradnovci - Mlin na domačiji Neradnovci 30	EŠD: 6872	
 <p data-bbox="323 1066 738 1099">foto: Primož Presetnik, 28. 6. 2018</p>	Netopirji prisotni	žive živali gvano <u>ne</u>
	Pomembnost	velika srednja majhna <u>nobena</u>
	Priporočeni ukrepi	večja dela manjša dela <u>ni priporočil</u>

Opažene vrste

Posamezni kunji iztrebki.

Priporočeni varstveni ukrepi

/

Dodatne opombe

/

3.10 Stara opuščena karavla, Čepinci 90

Stara opuščena karavla, Čepinci 90	EŠD: ni	
 <p data-bbox="395 1066 815 1099">foto: Primož Prešetnik, 28. 6. 2018</p>	Netopirji prisotni	žive živali gvano <u>ne</u>
	Pomembnost	velika srednja majhna <u>nobena</u>
	Priporočeni ukrepi	večja dela manjša dela <u>ni priporočil</u>

Opažene vrste

V večji stavbi en iztrebek kune.

Priporočeni varstveni ukrepi

/

Dodatne opombe

/

3.11 Župnišče Markovci, Markovci 95

Župnišče Markovci, Markovci 95	EŠD: ni	
 <p data-bbox="323 1066 738 1099">foto: Primož Presetnik, 28. 6. 2018</p>	Netopirji prisotni	<u>žive živali</u> gvano ne
	Pomembnost	velika <u>srednja</u> majhna nobena
	Priporočeni ukrepi	večja dela <u>manjša dela</u> ni priporočil

Opažene vrste

Eden navadni netopir (*Myotis myotis*) na koncu prireditvene dvorane med zidom in tramom proti vrhu ostrejšja (glej naslednjo sliko). Glede na količino gvana, je to tradicionalno zatočišče ene živali. Glede na ostale najdbe v podobnem habitatu, gre verjetno za samca. V zatočišče verjetno netopir dostopa preko odprtih vrat ali kakšne manjše reže v strehi (med slemenjaki), ki pa je nisem opazil.

Priporočeni varstveni ukrepi

Na steno (glej sliko 2) namestiti desko širine c. 20 cm z zaključno letvico, ki bo preprečevalo večina onesnaženja tal in skulptur v dvorani.

Dodatne opombe

/

Predlagano mesto namestitve deske, ki bi preprečevala onesnaževanje tal z gvanom.

gvano

Slika 2: Podrobnosti zatočišča navadnega netopirja (*Myotis myotis*) v Župnišču Markovci (foto: Primož Presetnik).

3.12 Gornji Petrovci - Cerkev sv. Trojice

Gornji Petrovci - Cerkev sv. Trojice	EŠD: 2997	
 <p data-bbox="323 1070 738 1104">foto: Primož Presetnik, 28. 6. 2018</p>	Netopirji prisotni	žive živali <u>gvano</u> ne
	Pomembnost	velika <u>srednja</u> majhna nobena
	Priporočeni ukrepi	večja dela <u>manjša dela</u> ni priporočil

Opažene vrste

Gvano, opaženo samo na podstrehi, je ustrezalo velikosti gvana navadnih netopirjev (*Myotis myotis*). Glede na količino gvana, je to zatočišče ene živali. Glede na ostale najdbe v podobnem habitatu, gre verjetno za samca. Našel sem tudi okostje mladiča sivega uhatega netopirja (*Plecotus austriacus*), kar nakazuje, da je podstreha tudi kotišče te vrste. V zatočišče verjetno netopirji dostopajo preko odprte line v zvoniku ali preko možnih špranj, med ostrešjem in zidom na podstrehi. Na zvoniku sem opazil tudi dva para golobov.

Priporočeni varstveni ukrepi

Za preprečevanje onesnaženja zvonika z golobjim gvanom, predlagam, da se na odprto lino namestijo bodice proti pristajanju golobov, samo lino pa se pregradi še z dvema horizontalnima žicama, ki bosta preprečevala neposredne prelete golobov v zvonik. Druga možnost je, da se na lino namesti že pripravljeno okno (glej sliko 3), tako da se ga da lahko odpreti »na kip«, s čimer bi se verjetno tudi dalo preprečiti preletavanje golobov, hkrati pa še vedno omogočiti vstop netopirjem. Cerkev osvetljujejo tudi zelo močni nezasenčeni reflektorji. Smiselno bi bilo zmanjšati njihovo jakost.

Dodatne opombe

/

Lina na zvonik skozi katero preletavajo golobi.

Več reflektorjev močno osvetljuje stavbo.

Slika 3: Podrobnosti zatočišča navadnega netopirja (*Myotis myotis*) v cerkvi sv. Trojice v Gornjih Petrovcih (foto: Primož Presetnik).

3.13 Adrijanci - šola

Adrijanci - šola	EŠD: 18233	
 <p data-bbox="323 1068 738 1099">foto: Primož Presetnik, 28. 6. 2018</p>	Netopirji prisotni	žive živali gvano <u>ne</u>
	Pomembnost	velika srednja majhna <u>nobena</u>
	Priporočeni ukrepi	večja dela manjša dela <u>ni priporočil</u>

Opažene vrste

Sledovi kune.

Priporočeni varstveni ukrepi

/

Dodatne opombe

Šola popolnoma prenovljena. Na podstrehi nameščen zvočni odganjalec živali. Verjetno so se upravjalci želeli znebiti kune.

3.14 Dolenci - Domačija Vajdenovi

Dolenci - Domačija Vajdenovi	EŠD: 18246	
 <p data-bbox="397 1066 815 1099">foto: Primož Prešetnik, 27. 6. 2018</p>	Netopirji prisotni	žive živali gvano <u>ne</u>
	Pomembnost	velika srednja majhna <u>nobena</u>
	Priporočeni ukrepi	večja dela manjša dela <u>ni priporočil</u>

Opažene vrste

/

Priporočeni varstveni ukrepi

/

Dodatne opombe

Domačin se iz otroštva spomni velikih grozdov netopirjev na bližnji cerkvi sv. Nikolaja.

3.15 Krplivnik - Domačija Škerlakovi

Krplivnik - Domačija Škerlakovi	EŠD: 18242	
 <p data-bbox="323 1068 738 1099">foto: Primož Presetnik, 28. 6. 2018</p>	Netopirji prisotni	žive živali <u>gvano</u> ne
	Pomembnost	velika <u>srednja</u> majhna nobena
	Priporočeni ukrepi	večja dela manjša dela <u>ni priporočil</u>

Opažene vrste

Srednjeveliki iztrebki netopirjev, ki na pogled ustrezajo iztrebkom uhatih netopirjev (*Plecotus* sp.). Na podstrehi je bilo teh iztrebkov srednjeveliko, v bivalnem delu hiše pa le posamični, tik pod odprtino, ki vodi na podstrešje. Glede na količino, sklepam, da se na podstrešju lahko zadržuje manjša skupina netopirjev. Vstop imajo skozi okroglo okno na podstrešju ali pa se v prostor prerinejo preko špranj pod slemenjaki.

Priporočeni varstveni ukrepi

/

Dodatne opombe

V kolikor bi želeli zmanjšati že tako zanemarljivo onesnaženje v bivanjskem delu, je treba odprtino na podstrešje le zapreti z že pripravljeno loputo (je na podstrehi).

3.16 Hodoš - Domačija Pinterovi

Hodoš - Domačija Pinterovi	EŠD: 18240	
 <p data-bbox="397 1066 815 1099">foto: Primož Presetnik, 27. 6. 2018</p>	Netopirji prisotni	žive živali <u>gvano</u> ne
	Pomembnost	velika srednja <u>majhna</u> nobena
	Priporočeni ukrepi	večja dela manjša dela <u>ni priporočil</u>

Opažene vrste

Na podstrešju sem našel le posamične iztrebke, ki po velikosti ustrezajo iztrebkom uhatih netopirjev (*Plecotus* sp.). Verjetno podstreho vsaj občasno uporablja ena živali.

Priporočeni varstveni ukrepi

/

Dodatne opombe

/

3.17 Domanjševci - Čahukov mlin

Domanjševci - Čahukov mlin	EŠD: 6845	
 <p data-bbox="323 1070 738 1099">foto: Primož Presetnik, 28. 6. 2018</p>	Netopirji prisotni	žive živali gvano <u>ne</u>
	Pomembnost	velika srednja majhna <u>nobena</u>
	Priporočeni ukrepi	večja dela manjša dela <u>ni priporočil</u>

Opažene vrste

/

Priporočeni varstveni ukrepi

/

Dodatne opombe

V 60. letih je bilo v bližnji evangeličanski cerkvi (tako na podstrehi kot na zvoniku) veliko velikih netopirjev (verjetno navadnih netopirjev). Ob pregledu leta 1999 (Presetnik in sod. 2009) ta kolonija že ni več obstajala, ker so preletne odprtine enkrat pred tem letom zaprli zaradi velikega onesnaženja cerkve z golobjim gvanom.

3.18 Domanjševci - Pokopališka cerkev sv. Martina

Domanjševci - Pokopališka cerkev sv. Martina	EŠD: 119	
 <p data-bbox="397 1066 815 1097">foto: Primož Presetnik, 28. 6. 2018</p>	Netopirji prisotni	žive živali <u>gvano</u> ne
	Pomembnost	velika <u>srednja</u> majhna nobena
	Priporočeni ukrepi	večja dela manjša dela <u>ni priporočil</u>

Opažene vrste

Gvano na zvoniku in predvsem v ladji je ustrezalo velikosti gvana navadnih netopirjev (*Myotis myotis*). Glede na količino gvana, je to tradicionalno zatočišče ene živali. Glede na ostale najdbe v podobnem habitatu, gre verjetno za samca. V zatočišče verjetno netopir dostopa preko odprtine v zvoniku, preko rež na polknih oz. preko odprtih oken v cerkvi ladje. V zvoniku so bili opazni tudi iztrebki kun.

Priporočeni varstveni ukrepi

/

Dodatne opombe

/

3.19 Domanjševci - Jankočina hiša

Domanjševci - Jankočina hiša	EŠD: 18038	
 <p data-bbox="323 1066 738 1099">foto: Primož Presetnik, 28. 6. 2018</p>	Netopirji prisotni	žive živali gvano <u>ne</u>
	Pomembnost	velika srednja majhna <u>nobena</u>
	Priporočeni ukrepi	večja dela manjša dela <u>ni priporočil</u>

Opažene vrste

Kunji iztrebki.

Priporočeni varstveni ukrepi

/

Dodatne opombe

Klet je poplavljena.

3.20 Domačija Domanjševci 70

Domačija Domanjševci 70	EŠD: ni	
 <p data-bbox="400 1070 815 1099">foto: Primož Presetnik, 28. 6. 2018</p>	Netopirji prisotni	žive živali gvano <u>ne</u>
	Pomembnost	velika srednja majhna <u>nobena</u>
	Priporočeni ukrepi	večja dela manjša dela <u>ni priporočil</u>

Opažene vrste

/

Priporočeni varstveni ukrepi

/

Dodatne opombe

/

3.21 Domanjševci - Mlin Domanjševci 70

Domanjševci - Mlin Domanjševci 70	EŠD: 6844	
 <p data-bbox="323 1070 738 1099">foto: Primož Presetnik, 28. 6. 2018</p>	Netopirji prisotni	žive živali gvano <u>ne</u>
	Pomembnost	velika srednja majhna <u>nobena</u>
	Priporočeni ukrepi	večja dela manjša dela <u>ni priporočil</u>

Opažene vrste

Zelo veliko kunjih iztrebkov.

Priporočeni varstveni ukrepi

/

Dodatne opombe

/

3.22 Domanjševci - Domačija Balerovi

Domanjševci - Domačija Balerovi	EŠD: 17840	
	Netopirji prisotni	žive živali gvano <u>ne</u>
	Pomembnost	velika srednja majhna <u>nobena</u>
	Priporočeni ukrepi	večja dela manjša dela <u>ni priporočil</u>

foto: Primož Prešetnik, 28. 6. 2018

Opažene vrste

/

Priporočeni varstveni ukrepi

/

Dodatne opombe

/

3.23 Kapela, Fokovci

Kapela, Fokovci	EŠD: ni	
 <p data-bbox="323 1068 737 1099">foto: Primož Presetnik, 28. 6. 2018</p>	Netopirji prisotni	<u>žive živali</u> gvano ne
	Pomembnost	velika <u>srednja</u> majhna nobena
	Priporočeni ukrepi	večja dela <u>manjša dela</u> ni priporočil

Opažene vrste

En navadni netopir (*Myotis myotis*) se je skrival čisto na vrhu zvonika. Glede na količino gvana (slika 4), je to tradicionalno zatočišče ene živali. Glede na ostale najdbe v podobnem habitatu, gre verjetno za samca. V zatočišče verjetno netopir dostopa preko odprtih vrat ali kakšne manjše reže v strehi (med slemenjaki), ki pa je nisem opazil.

Priporočeni varstveni ukrepi

Gvano pada na mehanizme zvonov in na same zvonove. Zato priporočam namestitev nekaj desk oz. izdelavo malega podesta in/ali polic nad elektromotorji, pogonskimi verigami in samimi zvonovi. Pri tem je treba paziti, da ostane dovolj prostora, da lahko netopirji preletijo iz zvonišča v prostor nad zvonovi. Kapela je tudi močno osvetljena, zato bi bilo smiselno zmanjšati jakost svetilk (slika 4).

Dodatne opombe

/

Z namestitvijo manjšega podesta nad zvonove, bi se močno zmanjšalo onesnaževanje zvonišča.

Več reflektorjev močno osvetljuje stavbo.

Slika 4: Podrobnosti zatočišča navadnega netopirja (*Myotis myotis*) v kapeli v Fokovcih (foto: Primož Presetnik).

3.24 Selo na Goričkem - Cerkev sv. Nikolaja

Selo na Goričkem - Cerkev sv. Nikolaja	EŠD: 641	
 <p data-bbox="323 1066 738 1099">foto: Primož Presetnik, 28. 6. 2018</p>	Netopirji prisotni*	žive živali gvano ne
	Pomembnost*	velika srednja majhna nobena
	Priporočeni ukrepi	večja dela manjša dela <u>ni priporočil</u>

Opažene vrste

V ladji nisem opazil znakov netopirjev*. Cerkev nisem v celoti pregledal, saj na podstreho in zvonik nisem mogel, ker bi to zahtevalo zelo dolge lestve oz. dvigala ter odstranitev polken na zvoniku. Tega zaradi omejenosti projekta nisem mogel izvesti. Vsekakor je možno, da so v podstrešnih prostorih netopirji prisotni, kar bi se lahko preverilo tudi z večernim opazovanjem izletavanja.

Priporočeni varstveni ukrepi

/

Dodatne opombe

/

4. VIRI IN LITERATURA

- Pavlović, E., 2017. Rezultati skupine za raziskave netopirjev na Biološko-ekološkem raziskovalnem taboru 2017. Društvo študentov naravoslovja, Maribor. (ustni vir)
- Presetnik, P., 2015. Stanje poznavanja netopirjev in njihovih habitatov v Krajinskem parku Goričko. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev 2014–2015. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 8 str.
- Presetnik, P., K. Koselj & M. Zigmajster (ured.), 2009. Atlas netopirjev (Chiroptera) Slovenije [Atlas of bats (Chiroptera) of Slovenia]. Atlas faunae et florae Sloveniae 2. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 152 str.

5. PRILOGE

Priloga 1: Sloj pregledanih mest

- sloj vseh v okviru projekta pregledanih mest:
netopirji_pregledane_stavbe_kpg_2018.shp